

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2019 – 2021

Kwidzyn 2018

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP	3
II. PODSTAWA PRAWNA	7
III. ANALIZA ZASOBÓW GMINY W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE... 8	8
IV. DIAGNOZA.....	11
IV.1. DANE JEDNOSTEK LOKALNEGO SYSTEMU	11
IV.2. BADANIE ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	16
V. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	30
VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	33
VII. CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE PROGRAMU.....	34
VIII. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU	44
IX. FINANSOWANIE PROGRAMU	44

I. WSTĘP

Pomimo działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego i podejmowanych wielu działań w obszarze przeciwdziałania przemocy, dalej jest to jeden z trudniejszych problemów społecznych również w Gminie Kwidzyn. Dzieje się tak, ponieważ przemoc, ze względu na dużą drażliwość społeczną jest stosunkowo mało rozpoznawalna. Dotyczy ona intymnej i osobistej sfery jednostki, co wpływa na niechęć ofiar do rozmowy na temat problemu. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które dotyka osób i rodzin niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Coraz częściej podkreśla się również, że przemoc w rodzinie nie jest neutralna ze względu na płeć – dokonywana jest bowiem najczęściej przez mężczyzn, a dotyka przeważnie kobiety. Coraz częściej obserwuje się też zjawisko przemocy wobec seniorów, wspólnie zamieszkujących gospodarstwo domowe. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje zjawisko przemocy w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób w rodzinie w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Z podanej definicji wynika, że istnieje kilka rodzajów przemocy i każdy z nich ma swoje charakterystyczne wyznaczniki, chociaż wiele elementów jest wspólnych, chociażby to, że każda forma przemocy powoduje ból i cierpienie. Zawsze narusza prawa i dobra osobiste ofiary i jest intencjonalna. Przemoc w rodzinie przejawia się w czterech zasadniczych aspektach: fizycznym, psychicznym, seksualnym i ekonomicznym.

Przemoc fizyczna polega na zadawaniu cierpień ciału drugiego człowieka w różny sposób. Może ono przykładowo przybierać postać bicia, kopania, szczypania, gryzienia, duszenia, przypalania (żelazkiem, papierosem lub innymi przedmiotami), popychania, targania za włosy, wykręcania rąk, wiązania rąk lub nóg, rzucania o ścianę lub podłogę, zmuszania do wykonywania upokarzających czynności, opluwania, wyrzucania z domu, zamykania w ciemnych pomieszczeniach, wystawiania na zimno, ograniczania pożywienia.

Przemoc psychiczna prowadzi natomiast do zniszczenia pozytywnego obrazu własnej osoby np. poprzez poniżanie, upokarzanie, ciągłe krytykowanie, stosowanie gróźb, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania,

szacunku, domagania się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, zawstydzanie) itp.

Przemoc seksualna związana jest z wymuszaniem różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy; wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.

Przemoc ekonomiczna prowadzi z kolei do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli współmałżonka lub innej osoby w rodzinie; jedną z form przemocy ekonomicznej jest zaniedbanie.

Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np. nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawienie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwienie dostępu do miejsc zaspakajania podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

Wymienione formy przemocy mogą się przenikać, ale każda może też występować osobno. W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły i władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej. Z punktu widzenia prawa przemoc w rodzinie jest przestępstwem, którego odmiany określone są w różnych kodeksach i odpowiednio karane. Najczęściej stosowany jest art. 207 Kodeksu karnego dotyczący znęcania się fizycznego lub moralnego nad członkiem rodziny, przewidującym także postaci kwalifikowane tego przestępstwa tj. znęcanie się ze szczególnym okrucieństwem lub gdy pokrzywdzony przestępstwem znęcania, targnie się na własne życie. Perspektywa moralna pokazuje, że dokonywanie przemocy jest krzywdzeniem słabszego i stanowi zło moralne. Psychologiczne spojrzenie na przemoc domową zwraca naszą uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą. Z perspektywy społecznej widoczne są czynniki zawarte w obyczajach i postawach, które mogą sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Z drugiej strony w przeciwdziałaniu przemocy mogą angażować się znaczące siły społeczne i wywierać wpływ na stan spraw publicznych.

Z punktu widzenia prawa za stosowanie przemocy w rodzinie przewiduje się karę pozbawienia wolności, natomiast z perspektywy moralnej sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępienia ze strony innych ludzi. Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa z kolei

podstawową rolę przy pomaganiu ofiarom w wyzwaniu się od przemocy i w naprawianiu szkód, jakie poczyniła w ich życiu.

Obecnie uznaje się, że przemoc w rodzinie stanowi naruszenie podstawowych praw człowieka, w tym prawa do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej. Stanowi zatem poważny problem społeczny wymagający podejmowania wszelkich działań zmierzających do zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy terytorialne obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który na szczeblu gminnym polega m.in. na:

- 1) opracowaniu i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnieniu osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzeniu zespołów interdyscyplinarnych.

Konieczność podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Przyjęta uchwałą Nr XX/125/15 z dnia 7 grudnia 2015 roku Rady Gminy Kwidzyn Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016-2020 jako cel nadrzędny wyrażający wizję rozwoju społecznego mieszkańców Gminy przyjęła wspieranie i inicjowanie działań w obszarze polityki społecznej w dążeniu do poprawy jakości życia i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju społecznego swoich mieszkańców. Jednym z priorytetów jest wspieranie rodziny w jej funkcjonowaniu, a w szczególności rodzin w kryzysie, m.in. poprzez funkcjonowanie i profesjonalizację działań Zespołu Interdyscyplinarnego i realizację procedury „Niebieskie Karty”.

Zjawisko przemocy w rodzinie dotyczące społeczności lokalnej jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych m.in. trudną sytuacją socjalno-bytową czy nadużywaniem alkoholu, dlatego działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są nieodłącznym elementem Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Gminy.

Konsekwencje stosowania przemocy w rodzinie, w szczególności fizyczna, a także psychiczna degradacja rodziny, stanowią poważny problem społeczny, wymagający podejmowania działań profilaktycznych oraz interwencyjnych wszystkich instrumentów społecznych zainteresowanych dobrem rodziny.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019-2021 (zwany dalej Programem) ma służyć wzmocnieniu zintegrowanego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Lokalny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie – jest to zespół instytucji działających w środowisku lokalnym na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy, wraz z ich potencjałem kadrowym, kompetencyjnym, wiedzą i umiejętnościami, instrumentami pomocy i wsparcia; procedurami postępowania, zasobami rzeczowymi i finansowymi, wzajemnie ze sobą współpracujących w sposób skoordynowany.

Elementami lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie są:

- zasoby instytucjonalne – instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie wraz z potencjałem organizacyjnym;
- zasoby ludzkie – specjaliści z różnych dziedzin;
- instrumenty pomocowe i sieć wsparcia;
- zespół interdyscyplinarny o znaczeniu strategicznym i zadaniowym;
- diagnoza zjawiska przemocy w środowisku lokalnym – skala problemu;
- niniejszy Program.

Zadaniem Programu jest zwrócenie szczególnej uwagi mieszkańców Gminy Kwidzyn na zjawisko przemocy w rodzinie, przerwanie jej stosowania, zminimalizowanie skutków oraz doprowadzenie do poniesienia konsekwencji przez sprawców. Istotne znaczenie mają wszelkie działania nie tylko uświadamiające problem, ale także zapobiegające jego występowaniu poprzez promowanie wartości rodzinnych, szeroką edukację w zakresie skutków każdego rodzaju przemocy i zachęcanie do stylu życia bez przemocy, w każdej dziedzinie funkcjonowania społecznego.

Program oparty jest na analizie dostępnych danych o zjawisku przemocy w rodzinie z terenu Gminy Kwidzyn. W diagnozowaniu uczestniczyli przedstawiciele jednostek, służb i organizacji pozarządowych, stykających się na co dzień z problemem przemocy w rodzinie m.in. placówek oświatowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Prokuratury i Sądu.

Program zawiera analizę skali problemu na terenie Gminy Kwidzyn oraz cele i zadania dla różnych służb działających na rzecz mieszkańców Gminy Kwidzyn. Wyznacza działania, które należy podjąć w zakresie profilaktyki i edukacji, a także interwencji w przypadku ujawnionej przemocy domowej,

pomocy i ochrony ofiar oraz wytycza kierunki oddziaływań wobec sprawców. Wskazuje także instytucje i organizacje odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań.

II. PODSTAWA PRAWNA

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kwidzyn napisany jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, podanymi poniżej:

- 1) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku (M.P. z 2014 r., poz. 445);
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku poz. 1390 z późn. zm.);
- 3) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku poz. 2137);
- 4) Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.);
- 5) Uchwała Nr.....Rady Gminy Kwidzyn z dnia w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kwidzyn na lata 2016 – 2020;
- 6) Uchwała Nr.....w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018;
- 7) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.);
- 8) Prawo polskie wobec przemocy w rodzinie:
 - a) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1600 z późn. zm.);
 - b) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 682);
 - c) Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 969).

III. ANALIZA ZASOBÓW GMINY W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Gmina Kwidzyn posiada zarówno kadrowe jak i instytucjonalne zasoby umożliwiające realizację Programu oraz budowanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do zasobów kadrowych należą:

- 1) pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów społecznych,
- 2) członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 3) wykwalifikowana kadra pedagogiczna z placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy Kwidzyn – dyrektorzy szkół, nauczyciele, pedagodzy szkolni, psychologzy,
- 4) kierownik i pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie,
- 5) dzielnicowi Komendy Powiatowej Policji w Kwidzynie obejmujący swoim działaniem Gminę Kwidzyn,
- 6) kuratorzy sądowi,
- 7) lekarze i pielęgniarki środowiskowe,
- 8) instruktorzy kultury w świetlicach kulturalno- oświatowych,
- 9) radni i sołtysi.

Do zasobów instytucjonalnych należą:

- 1) Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie,
- 4) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kwidzynie,
- 5) Przychodnia Leczenia Uzależnień w Kwidzynie,
- 6) Komenda Powiatowa Policji w Kwidzynie,
- 7) Prokuratura Rejonowa w Kwidzynie,
- 8) Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”,
- 9) Fundacja Edukacji i Rozwoju „FLOW”,
- 10) Stowarzyszenie Klub Abstynenta w Kwidzynie,
- 11) Szkoła Podstawowa w Janowie,
- 12) Szkoła Podstawowa w Korzeniewie,
- 13) Szkoła Podstawowa w Rakowcu,
- 14) Szkoła Podstawowa w Tychnowach
- 15) Gimnazjum w Liczu,

- 16) Gimnazjum w Nowym Dworze,
- 17) Przedszkole w Korzeniewie,
- 18) Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” w Marezie,
- 19) Niepubliczne Przedszkole „Gama” w Rakowcu,
- 20) Gminny Ośrodek Kultury w Kwidzynie,
- 21) Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Tychnowach, Pastwie i Rakowcu,
- 22) 14 świetlic kulturalno – oświatowych,
- 23) Biblioteka Publiczna Gminy Kwidzyn w Marezie wraz z filiami w Korzeniewie, Rakowcu, Janowie i Tychnowach.

Od 20 lipca 2011 roku działa w Gminie Kwidzyn **Gminny Zespół Interdyscyplinarny** powołany Zarządzeniem Nr 84/11 Wójta Gminy Kwidzyn. W skład Zespołu wchodzi:

- 1) Pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów społecznych,
- 2) 2 przedstawicieli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kwidzynie,
- 3) Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kwidzynie,
- 4) przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Kwidzynie,
- 5) 2 przedstawicieli oświaty ze szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy Kwidzyn,
- 6) przedstawiciel służby zdrowia,
- 7) przedstawiciel organizacji pozarządowych, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 8) kurator sądowy.

Zgodnie z ustawą Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 5) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie.

IV. DIAGNOZA

W diagnozie wykorzystano przekazane przez jednostki, służby i organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Kwidzyn dane dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie.

Ocena skali zjawiska oparta jest o dostępne dane tj. ujawnione sytuacje stosowania przemocy w rodzinie. Pełna ocena nie jest możliwa, ponieważ nie uwzględnia nie zgłoszonych przypadków występowania przemocy, która może być tematem wstydlivym dla osób/rodzin. Przemoc jest rejestrowana w momencie zgłoszenia bądź wystąpienia widocznych skutków jej stosowania. Widoczne konsekwencje mogą pojawić się natychmiast (np. w przypadku przemocy fizycznej), jak też pojawiać się w dalszej przyszłości (np. w przypadku przemocy psychicznej lub zaniedbywania).

IV.1. DANE JEDNOSTEK LOKALNEGO SYSTEMU

W przypadku podejrzenia, iż wobec osoby jest stosowana przemoc, wszczynana jest **procedura Niebieskie Karty** przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia. W Gminie Kwidzyn liczba zakładanych Niebieskich Kart jest stabilna, większość zakładana jest przez funkcjonariuszy Policji. W Zakładach Opieki Zdrowotnej nie stwierdzono występowania przemocy lub prób przemocy wśród pacjentów. Liczba zakończonych procedur jest zmienna, przy czym warto podkreślić, że cztery na pięć Kart zostaje zakończonych z powodu ustania przemocy. Podejmowane działania przez służby wymagają bliskiej współpracy, dlatego tak ważne jest zapewnienie efektywnego przepływu informacji pomiędzy instytucjami/służbami.

Tabela 1. Procedura Niebieskie Karty w latach 2016 – VI 2018.

Lp.	treść	I-XII 2016	I-XII 2017	I-VI 2018
1.	Liczba założonych Niebieskich Kart w tym przez:	13	29	12
2.	Policja w tej samej rodzinie	8 0	19 2	10 3
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	3	6	0
4.	Placówki oświatowe	1	3	2
5.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	1	0
6.	Liczba prowadzonych Niebieskich Kart	28	28	23

Lp.	treść	I-XII 2016	I-XII 2017	I-VI 2018
7.	Liczba zakończonych procedur z lat wcześniejszych	27 15	15 1	14 10
8.	z powodu ustania przemocy	22	11	11
9.	z powodu braku zasadności podejmowania działań	5	4	3
10.	Liczba założonych kart C	16	27	12
11.	Liczba założonych kart D	3	14	7
12.	Zgłoszenia do prokuratury	2	4	2
13.	Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	3	1	1
14.	Interwencyjne odebranie dziecka	1	0	0

Zespół Interdyscyplinarny niezwłocznie po otrzymaniu formularza Niebieska Karta podejmuje działania, może tworzyć **grupy robocze** w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Podstawą podjęcia działań przez Grupy Robocze jest wszczęcie procedury Niebieska Karta poprzez wypełnienie przez przedstawiciela odpowiedniej służby formularza A przedmiotowej Karty w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzania stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Do zadań Grup Roboczych należy w szczególności: opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie; monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy; dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. Skuteczność działania grup może być zapewniona, oprócz wskazanej wyżej współpracy, także poprzez podnoszenie kwalifikacji jej członków poprzez szkolenia. Liczba powołanych Grup Roboczych w każdym roku jest stabilna, tak jak liczba Kart.

Tabela 2. Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Robocze w latach 2016 – VI 2018.

Lp.	treść	I-XII 2016	I-XII 2017	I-VI 2018
1.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	17	25	7
2.	Liczba powołanych Grup Roboczych	13		10
3.	Liczba posiedzeń	97	95	63

Członkowie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wraz z przedstawicielami m.in. Policji, Sądu, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Poradni Leczenia Uzależnień, Poradni Psychologiczno-

Pedagogicznej, placówek oświatowych wypracowywali i uaktualniali metody oraz standardy dotyczące działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie np. konsultowano opracowanie planu pomocy rodzinie.

W lokalnym systemie wiele jednostek prowadzi działania przedstawione poniżej.

Wsparcie oferowane jest także przez **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS)** poprzez zabezpieczanie potrzeb socjalnych rodziny z problemem przemocy w postaci pomocy finansowej, poradnictwa socjalnego oraz wsparcia w postaci asystenta rodziny. Pracownicy socjalni obejmują pracą socjalną osoby doświadczające przemocy tj. wspierają, wzmacniają pozytywne zachowania prowadzące do prawidłowego wypełniania ról społecznych, motywują do działań mających na celu rozwiązywanie problemów. Kluczowe jest kształtowanie postaw i zachowań wolnych od krzywdzenia innych. Jednym z działań jest praca asystenta rodziny, który buduje pozytywne wzorce wychowawcze w rodzinach tego potrzebujących. Psycholog świadczący usługi w Ośrodku zapewnia stałą, specjalistyczną pomoc psychologiczną m.in. dla osób z rodzin, w których występowało podejrzenie występowania przemocy w rodzinie. W latach 2016-2018 1 rodzinie zapewniono schronienie i umieszczono matkę wraz z dwójką małoletnich dzieci w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Rusocinie.

Tabela 3. Wybrane formy pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w latach 2016 – VI 2018.

Lp.	treść	I-XII 2016	I-XII 2017	I-VI 2018
1.	Porady psychologa świadczone na rzecz osób dotkniętych przemocą	17	10	7
2.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	16	16	9

Dla mieszkańców gminy Kwidzyn doświadczających lub stosujących przemoc wsparcie zapewniane jest przez **Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)** prowadzony przez Fundację Edukacji i Rozwoju „FLOW” na zlecenie Powiatu Kwidzyńskiego. W latach 2016 – IX 2018 skorzystało łącznie 58 mieszkańców gminy Kwidzyn, w tym 17 osób z powodu przemocy w rodzinie. Przeprowadzono 39 interwencji, założono 1 NK. Do grupy stosujących przemoc zakwalifikowano 2 osoby, z których 1 korzystała z indywidualnego programu dla sprawców przemocy. osoby doświadczające przemocy korzystały z pomocy psychologa w OIK.

Dzielnicowi w ramach zadań własnych prowadzą teczki zagadnieniowe do każdej założonej procedury Niebieska Karta, kontrolują stan bezpieczeństwa osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz

zachowania osób stosujących przemoc domową. Informacje z wizyt przekazywane są Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zgodnie z art. 207 § 1. Kodeksu karnego „Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.” **Prokuratura Rejonowa** prowadzi postępowania o czyn z przytoczonego paragrafu. **Sąd Rejonowy** w Kwidzynie ograniczył władzę rodzicielską ustanawiając nad jej wykonywaniem władzy rodzicielskiej w porównywalnej na przestrzeni lat liczbie przypadków (2016 – 12; 2017 – 14; do 30 czerwca 2018 – 7).

W ramach działania **Poradni Leczenia Uzależnień** udzielano porad związanych z problemami alkoholowymi, narkotykowymi i przemocą.

Tabela 4. Poradnia Leczenia Uzależnień w latach 2016 – IX 2018.

Lp.	treść	I-XII 2016	I-XII 2017	I-IX 2018
1.	Liczba osób, które skorzystały z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	11	19	14
2.	Liczba stwierdzonych osób podejrzanych o stosowanie przemocy	5	6	3
3.	Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy zgłaszających się do programu korekcyjno edukacyjnego lub na konsultacje indywidualne	3	4	2
4.	Liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia dla ofiar przemocy	8	11	7

Przemoc wobec dzieci może prowadzić do zaburzeń w kształtowaniu się osobowości i w konsekwencji problemów w życiu dorosłych. Stwierdzenie stosowania przemocy wymaga od kadr **szkół podstawowych i gimnazjów** niezwykłego wyczulenia. W analizowanym okresie kadra pedagogiczna ustaliła jedną ofiarę przemocy w rodzinie. Szkoły złożyły łącznie 6 wniosków do Sądu Rejonowego w Kwidzynie Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną.

Działania realizowane w szkołach to m.in. zajęcia świetlicowe i pozalekcyjne, terapia pedagogiczna, logopedyczna, zespoły korekcyjno-kompensacyjne. Na szczególną uwagę zasługuje prowadzenie punktu informacji dla dzieci i rodziców (porady, konsultacje, gazetka informacyjna) w Szkole Podstawowej w Janowie. Wśród dobrych przykładów jest podejmowanie w Szkole podstawowej w

Korzeniewie w sytuacji trudnej rozmów z rodzicami ucznia z udziałem pedagoga, wychowawcy, dzielnicowego przy zastosowaniu procedur wynikających z zapisu w Statucie Szkoły. Prowadzono apele porządkowe informujące całą społeczność szkolną o sytuacjach niebezpiecznych i nietolerowanych w środowisku szkolnym. Zaangażowano również pielęgniarkę szkolną w realizację zadań profilaktycznych i prozdrowotnych. W Szkole Podstawowej w Tychnowach przeprowadzono szereg pogadarek dla uczniów z pedagogiem szkolnym na temat przemocy, tolerancji, szacunku, warsztaty „Jak współpracować w grupie?” oraz realizowano projekty edukacyjne „Dzień tolerancji”, „Bądź kumplem, nie dokuczaj”. W Korzeniewie w klasach w widocznym miejscu wywieszono są numery telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

W latach 2016 – 2018 w każdym roku w placówkach oświatowych realizowano między 2 a 4 **programy profilaktyczne** dotyczące zjawiska przemocy. Gmina dofinansowywała również obozy letnie z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin, w których występuje problem alkoholowy i przemoc.

Ważne w realizacji Programu jest **rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców**. W szkołach odbywają się warsztaty w zakresie podniesienia u rodziców kompetencji opiekuńczo- wychowawczych oraz przygotowujących rodziców do wychowania dzieci bez przemocy i alkoholu, spotkania rozwijające umiejętności wychowawcze rodziców, konsultacje z rodzicami nie umiejącymi w należyty sposób opiekować się dziećmi i ich wychowywać. W Szkole Podstawowej w Tychnowach odbyła się prelekcja dla rodziców „Jak pomóc dziecku, które jest ofiarą przemocy oraz sprawcą przemocy”. W Korzeniewie podczas spotkań i konsultacji z rodzicami udostępniane były ulotki informacyjne dotyczące instytucji świadczących fachową i bezpłatną pomoc w sytuacjach kryzysowych. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kwidzynie prowadziła zajęcia w ramach „Szkoły dla rodziców”. Do Poradni kierowano rodziców stosujących przemoc wobec dzieci.

Równolegle prowadzono działania nakierowane na **podnoszenie kwalifikacji nauczycieli** poprzez udział w szkoleniach m.in. Podejmowanie interwencji w przypadku przemocy rówieśniczej, Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie, szkolenia organizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz zagrożeń współczesnego świata. Gmina zorganizowała szkolenie pn. Socjoterapia i metody pracy z dziećmi, W szkoleniu udział brali pedagodzy szkolni, nauczyciele. W analizowanych latach przedstawiciele Gminy uczestniczyli w szkoleniach: Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze względu na płeć,

seminarium warsztatowym dla przewodniczących gminnych zespołów do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie organizowanym przez Samorząd Województwa Pomorskiego, zastosowanie metody Dialogu Motywującego do pracy z klientem Zespołu Interdyscyplinarnego i grupy roboczej.

We wszystkich placówkach oświatowych realizowano ogólnopolską kampanię „Postaw na rodzinę” – zakupiono ulotki i plakaty, które przekazano jej uczestnikom. Realizowano także kampanię „Przemoc boli – cyberprzemoc” oraz ogólnopolską kampanię profilaktyczną „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Wśród zrealizowanych **programów i kampanii** wymienić można: projekt działań profilaktycznych „Profilaktyka zagrożeń: agresja, środki uzależniające, cyberprzemoc”, projekt „Razem przeciwko uzależnieniom i agresji”. Szkoła Podstawowa w Korzeniewie była współrealizatorem projektu Działamy razem z Gimnazjum w Nowym Dworze, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej Fundacji Edukacji i Rozwoju FLOW w Kwidzynie oraz Biblioteką Publiczną w Korzeniewie. Cyberprzemoc była jednym z tematów poruszanych w ramach programu profilaktycznego „Rowerowe czwartki - Jesień 2017”.

W ramach **działalności informacyjnej** przez cały rok sprawozdawczy były rozprowadzane ulotki informacyjne na temat istoty zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania przez osoby doświadczające przemocy specjalistycznej pomocy. Na stronie internetowej Urzędu Gminy Kwidzyn oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej umieszczone są informacje o instytucjach udzielających wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz o działaniu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Opracowano ulotkę zawierającą informację o działaniu Zespołu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedurze Niebieskie Karty, instytucjach udzielających pomocy ofiarom przemocy.

IV.2. BADANIE ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Do przedstawienia pełniejszego obrazu w zakresie przemocy we wszystkich szkołach publicznych podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy Kwidzyn przeprowadzono badanie ankietowe skierowane do 3 grup:

- 1) uczniów – celem badania była ocena wiedzy oraz poziomu zagrożenia wśród uczniów; kwestionariusz zawierał 7 pytań; ankietę została rozdana uczniom podczas zajęć i wypełniona przez nich na miejscu;
- 2) rodziców uczniów – celem było zbadanie poziomu wiedzy i przekonań dotyczących przemocy; w kwestionariuszu umieszczono 13 twierdzeń;

3) nauczycieli – celem była ocena wiedzy i umiejętności w zakresie interwencji w zakresie przemocy w rodzinie; kwestionariusz ankiety zawierał 7 pytań.

We wszystkich kwestionariuszach zawarto informację o zapewnieniu pełnej anonimowości w zakresie zebranych danych oraz prośbę o rzetelne odpowiedzi na pytania.

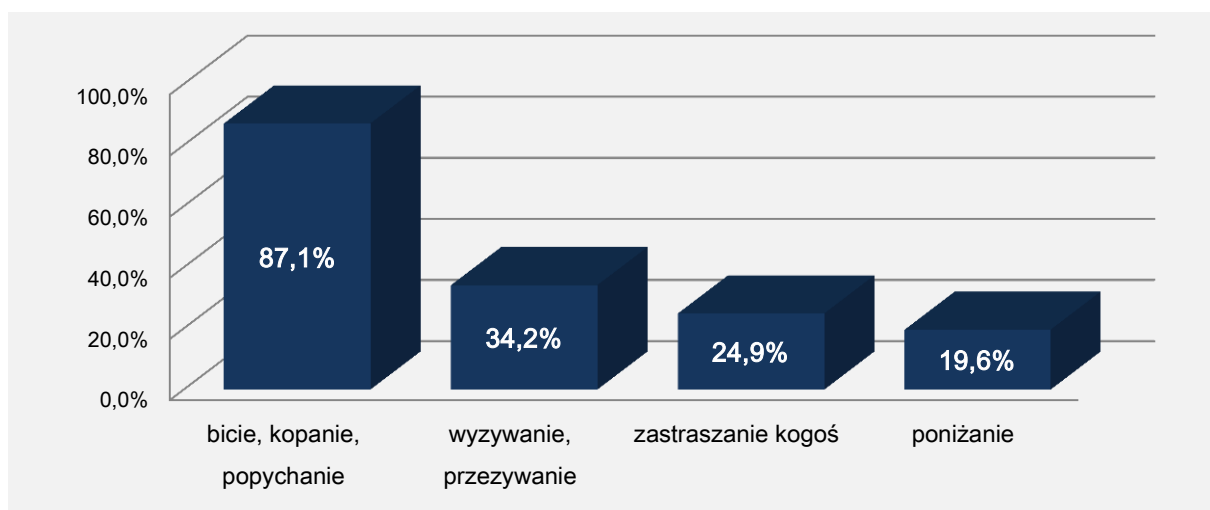
Z uwagi na fakt, iż w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015 – 2017 przedstawiono wyniki ankiet przeprowadzonych wśród tych samych grup w poniższej diagnozie wyniki będą opisane także w porównaniu do wcześniej uzyskanych danych.

WYNIKI ANKIETY PRZEPROWADZONEJ WŚRÓD UCZNIÓW

W badaniu wzięło udział 357 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy. W próbie badawczej było 120 dziewcząt i 125 chłopców. Pozostałe 112 osób (31,4%) nie zadeklarowało odpowiedzi w metryczce.

Prawie wszystkim uczniom (87,1%) przemoc kojarzy się z przemocą fizyczną tj. biciem, kopaniem, popychaniem. Wynik ten jest niezmienny od lat, w latach poprzednich wynosił około 80%. Bezpośrednie naruszanie cielesności drugiej osoby jest najbardziej rozpoznawalnym działaniem. Uczniowie wskazują też na skojarzenie przemocy z działaniami innej osoby nastawionymi na zniszczenie pozytywnego obrazu drugiej osoby tj. wyzywanie/przezywanie, zastraszanie, poniżanie. Odpowiednio ankietowani wskazali częstotliwość odpowiedzi: 34,2%, 24,9% i 19,6%. W porównaniu do ostatnich badań częstotliwość w każdej kategorii spadła o około 5%.

Wykres 1. Z czym kojarzy Ci się przemoc?

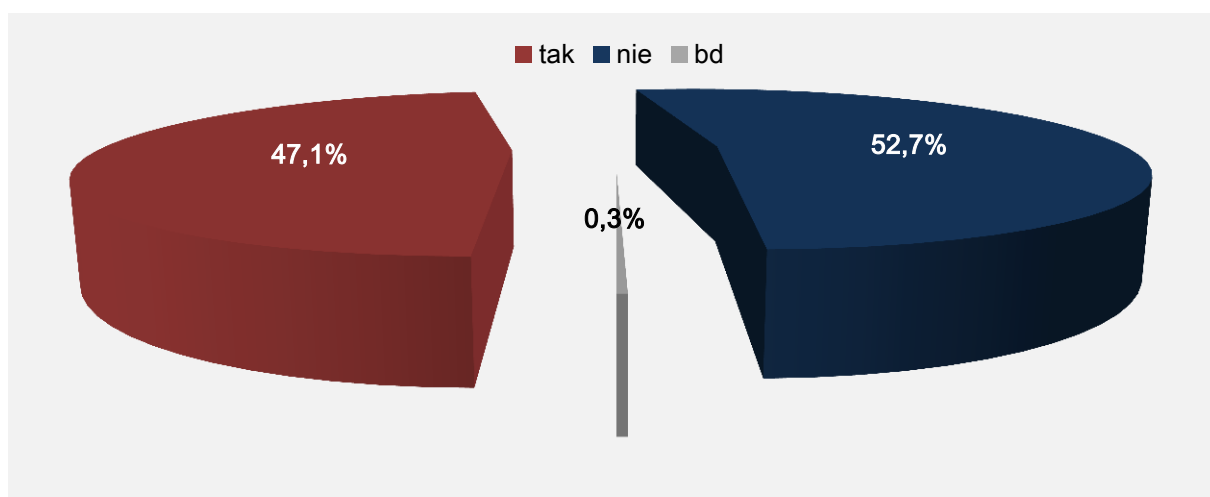
Doświadczanie przemocy zadeklarowało 47,1% uczniów (168 osób). Choć jest to wynik wyższy o 4% niż w 2015 roku, to jednak był rejestrowany w 2012 roku. Wśród osób doświadczających przemocy

ankietowani częściej doświadczali przemocy werbalnej – sześć na dziesięć osób doświadczyło wyzywania/przezywania, dwie na dziesięć osób zastraszania, poniżania. Cztery na dziesięć osób doświadczyło bicia, kopania, popychania (43,3% w 2015 roku).

Szkoła jest najczęstszym miejscem doświadczania przemocy – 72,6% wskazań wśród osób, które wskazały, że doświadczyły przemocy. Kolejne miejsce to podwórko – 29,8%. Są to miejsca spotkania się z rówieśnikami, którzy stosują przemoc wobec 67,3% ankietowanych (2015 – 70,9%). Osoby obce pojawiły się w 18,5% odpowiedzi.

Trzeba podkreślić, że dom jako miejsce doświadczania przemocy został wskazany przez 17,3%, a członek rodziny jako osoba stosująca przemoc przez 12,5% (2015 – 9,0%).

Wykres 2. Czy doświadczyłeś/aś przemocy?

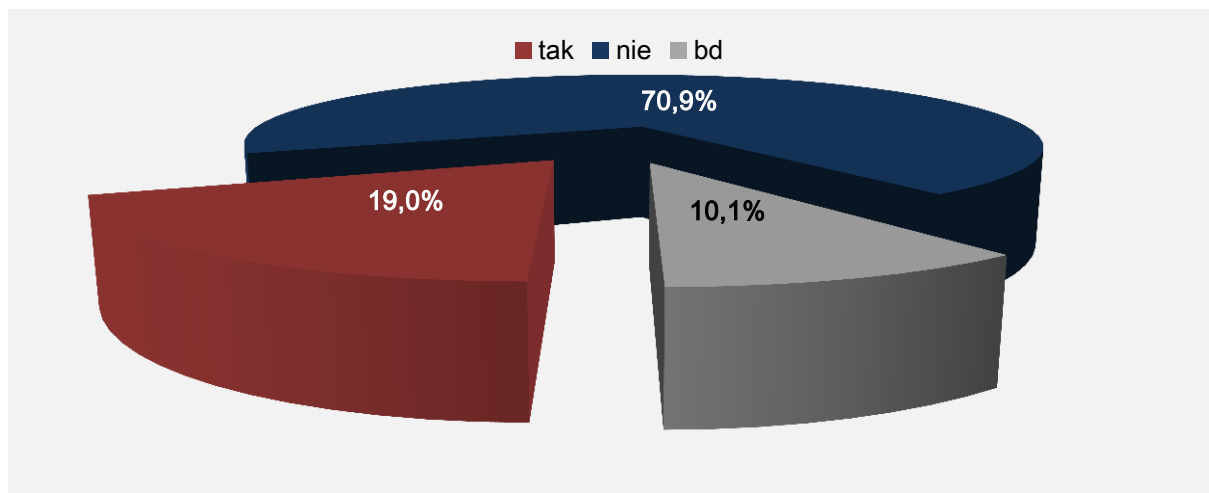
Wykres 3. Jakiego rodzaju przemocy doświadczyłeś/aś?

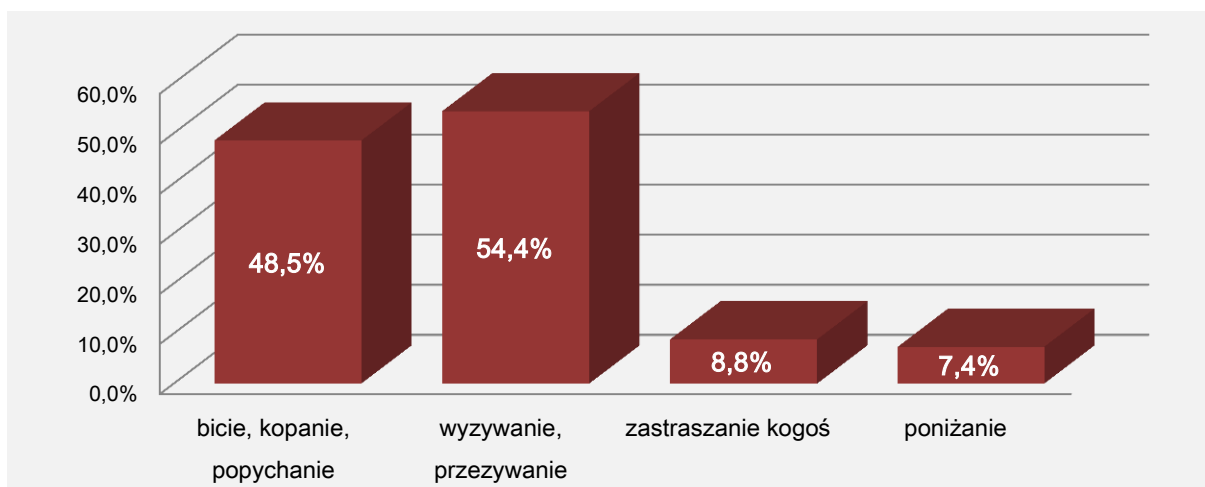
Do stosowania przemocy przyznaje się co piąty uczeń. Na przestrzeni lat 2011 – 2018 zanotowano spadek liczby osób deklarujących stosowanie przemocy prawie o połowę, jednak trzeba zauważyć, że

w ostatnim roku badania co dziesiąty uczeń nie udzielił odpowiedzi. Może to wynikać z omyłkowego pominięcia pytania lub celowego pominięcia ze względu na niechęć do przyznawania się do działań społecznie nieakceptowanych.

Wykres 4. Czy zdarza Ci się stosować przemoc wobec innych?

Wykres 5. Jakiego rodzaju przemoc zdarza Ci się stosować wobec innych?

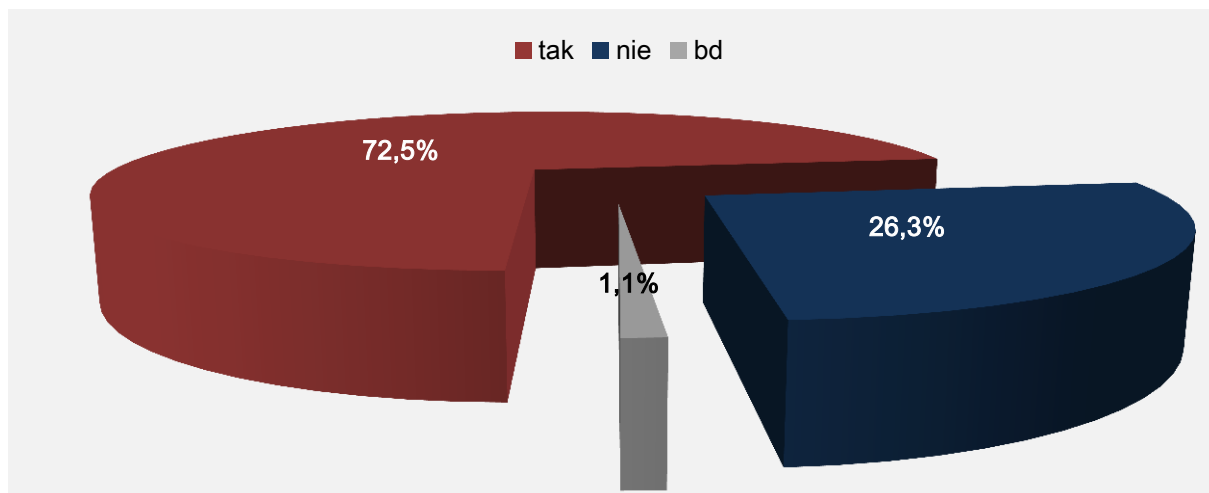

Tak jak w 2015 roku przyznający się do stosowania przemocy co drugi uczeń wyzywa i przezywa (54,4%; 2015 – 50,6%). Drugą pod względem częstości formą jest bicie, kopanie, popychanie (48,5%; 2015 – 33,7%).

Niezmiennie wyniki pokazują, że przemoc jest powszechna w życiu uczniów – aż 72,5% było jej świadkiem (2015 – 71%). Będąc świadkiem przemocy najczęściej spotykali się z przemocą fizyczną: biciem, kopaniem, popychaniem – siedem na dziesięć osób (68,7%; 2015 – 54,3%). Następnie

ankietowani wskazywali na przemoc słowną: wyzywanie, przezywanie – 49,4% (2015 – 36,7%), następnie poniżanie – 23,6% (2015 – 21%), rzadziej zastraszanie kogoś – 14,3% (2015 – 19,5%).

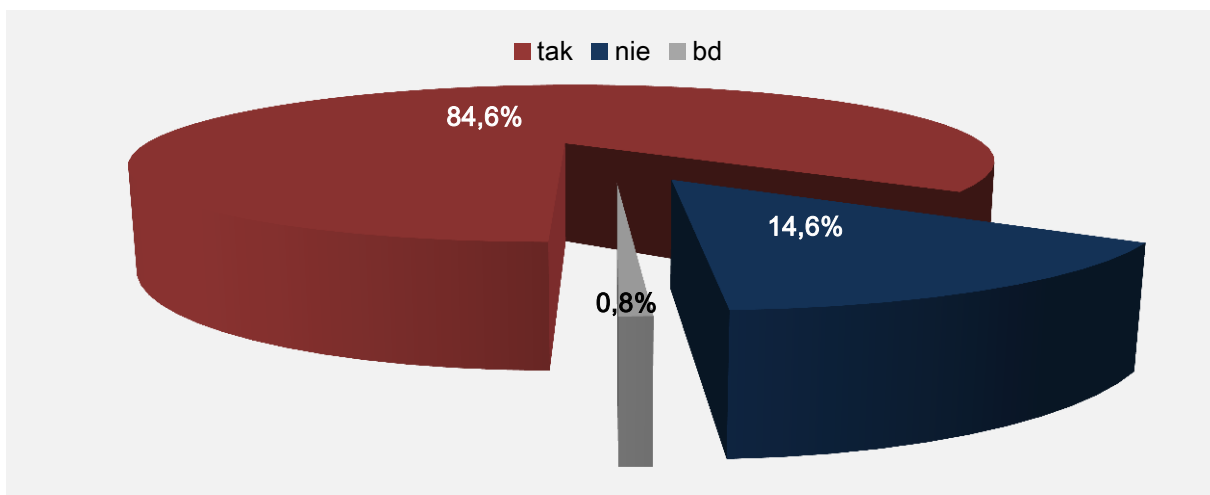
Wykres 6. Czy byłeś/aś kiedyś świadkiem przemocy stosowanej wobec innych?

Nieznacznie więcej niż ponad połowa uczniów (51,5%) przyznała, że rodzice stosują kary wobec nich. W porównaniu do wyników w latach 2011 i 2015 jest to wynik o około 10% wyższy, co może wskazywać na akceptację stosowania kar, wśród których wymieniane są głównie zakazy ograniczające dostęp do czynności postrzeganych przez uczniów jako przyjemności tj. grania na komputerze, używania komputera, telefonu, Internetu lub zakaz wyjścia z domu. W dwóch ankietach wskazano „łanie” jako karę.

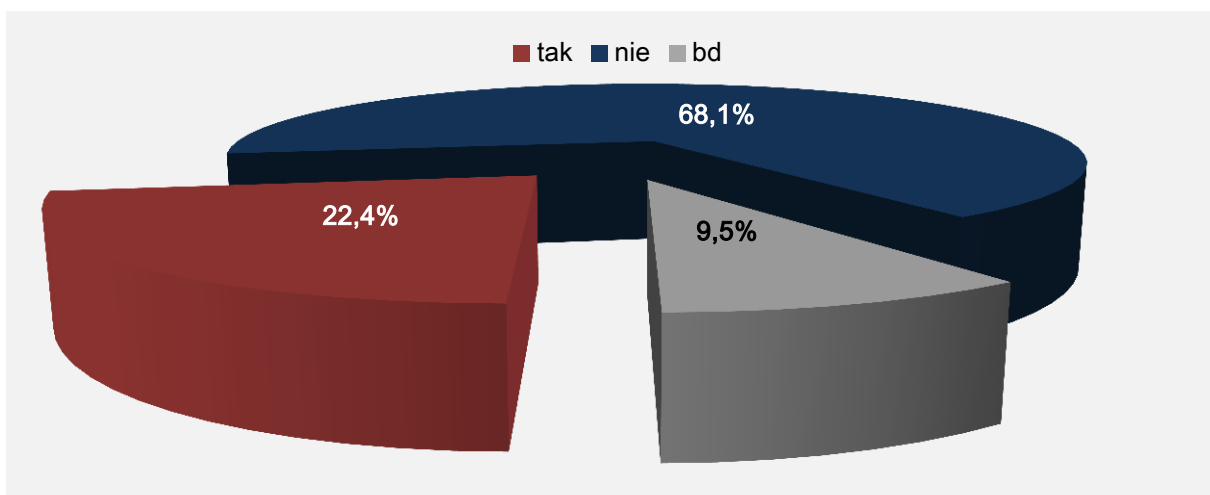
Uczniowie wiedzą, gdzie mogą zgłosić się po pomoc w sytuacji kryzysowej (84,6%, 2015 – 79%), wymieniając wiele możliwości uzyskania wsparcia. Najczęściej wskazują osoby z kadry pedagogicznej szkoły tj. nauczycieli, pedagogów, psychologów oraz członków własnej rodziny. Wśród odpowiedzi znalazła się także Policja, numery alarmowe służb.

Wykres 7. Czy wiesz, gdzie w sytuacji kryzysowej zgłosić się po pomoc?

Średnio co piąta ankietowana osoba szukała pomocy u innych z powodu przemocy. Jest to wynik niższy niż w 2015 roku (25%), jednak może być niepełny w związku z brakiem udzielenia odpowiedzi przez co dziesiątą osobę.

Wykres 8. Czy kiedykolwiek szukałaś/eś pomocy z powodu przemocy?

WNIOSKI:

Przemoc najczęściej kojarzona jest przez uczniów z przemocą fizyczną tj. biciem, kopaniem, popychaniem.

Choć częstsze skojarzenie przemocy z przemocą fizyczną, to częstsze doświadczanie przemocy werbalnej.

Do stosowania przemocy przyznaje się co piąta osoba. Poprzez bliższą współpracę z pracownikami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej należy organizować spotkania dotyczące przemocy, organizować spotkania z sędzią, aby uczniowie poznali konsekwencje zachowań agresywnych.

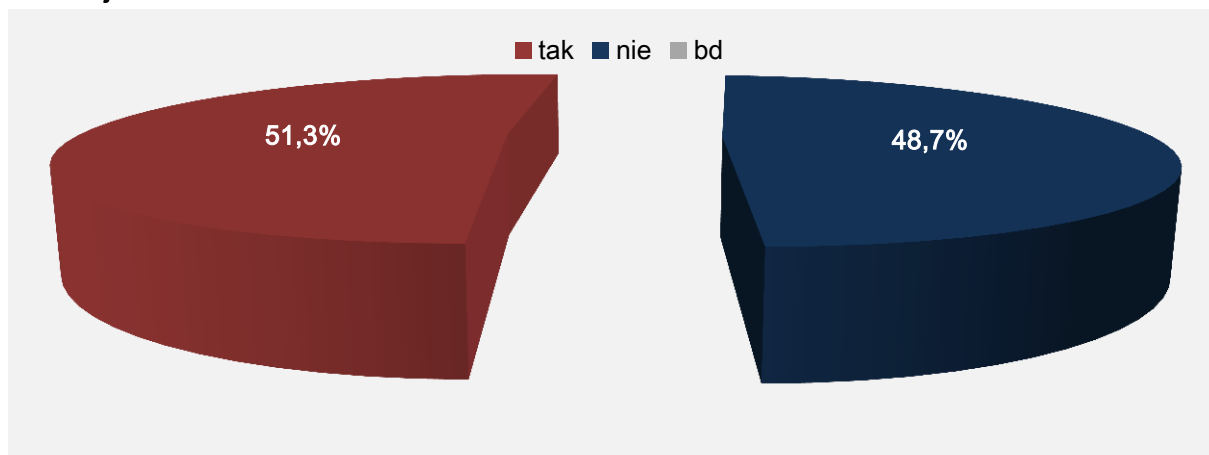
Niezwykle często uczniowie są świadkami stosowania różnorodnych form przemocy, co mogłoby znaleźć odzwierciedlenie w programach edukacyjnych. Szkoła wraz z kadrami są kluczowe dla uczniów w kwestii wsparcia w sytuacji kryzysu, co potwierdza konieczność jasnego komunikowania dzieciom tego faktu, jak i przygotowania nauczycieli do pełnienia tej roli na jak najwyższym poziomie.

WYNIKI ANKIETY PRZEPROWADZONEJ WŚRÓD NAUCZYCIELI

Analizie poddano 39 ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli szkół.

Tak jak w latach poprzednich połowa nauczycieli spotkała się z dzieckiem będącym ofiarą przemocy domowej w trakcie swojej pracy zawodowej (2018 – 51,3%; 2015 – 49%). Najczęściej były to ofiary przemocy fizycznej i psychicznej jednocześnie, jednakże stosunkowo często wskazywano także na ofiarę tylko jednej z form przemocy.

Wykres 9. Czy w swojej pracy zawodowej spotkał/a się Pan/i z dzieckiem – ofiarą przemocy domowej?

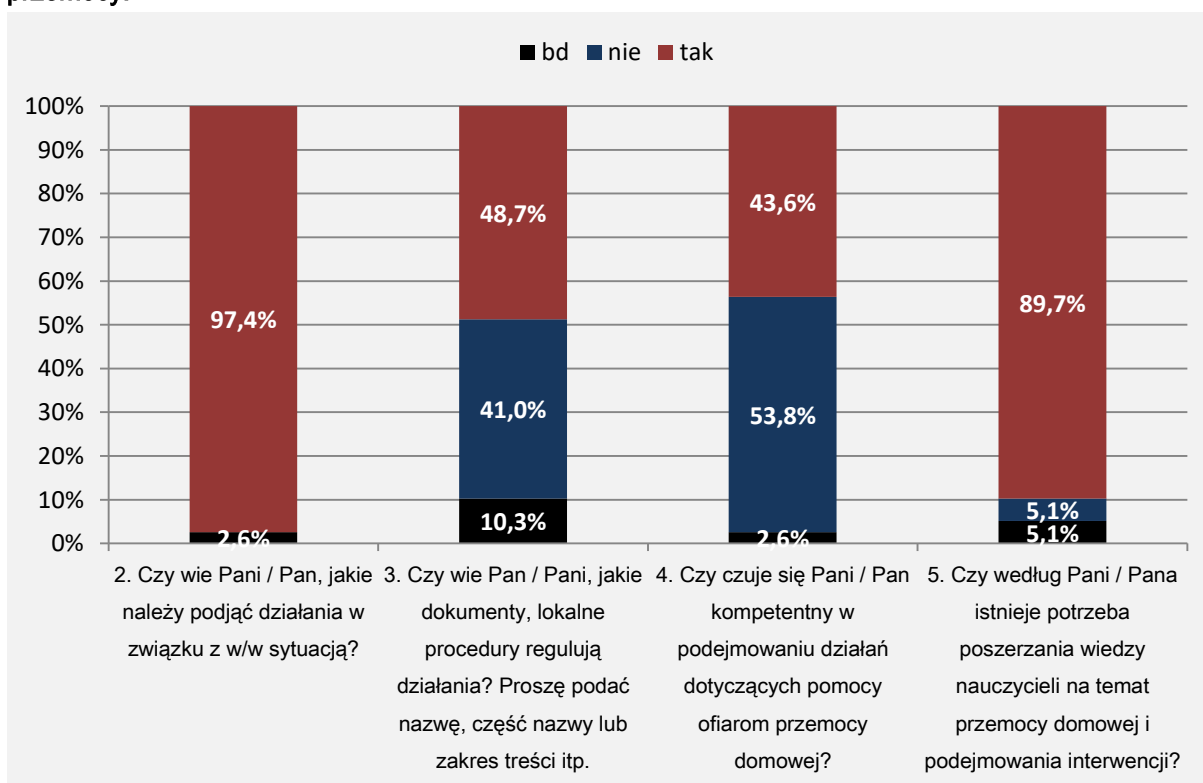

Praktycznie wszyscy nauczyciele (97,4%) przyznają, że wiedzą, jakie działania podjąć w związku z przemocą i jest to zauważalny wzrost od ostatniego badania, w którym 84% nauczycieli deklarowało wiedzę w tym zakresie. Jednakże ocena poziomu wiedzy dotyczącej konkretnych uregulowań prawnych na poziomie gminnym i rządowym jest znacząco niższa. Do ich znajomości przyznaje się co drugi nauczyciel. Wśród wymienianych przez nauczycieli dokumentów, lokalnych procedur, które regulują podejmowane działania były: Konstytucja, Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawa

o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o postępowaniu nieletnich, Niebieska Karta, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, procedury szkolne, statut szkoły.

W porównaniu do wyników ostatnich lat nauczyciele czują się mniej kompetentni w podejmowaniu działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy domowej (2018 – 43,6%; 2015 – 56%; 2011 – 54%). Niemniej jednak dziewięcioro na dziesięcioro nauczycieli widzi potrzebę poszerzenia swojej wiedzy na temat przemocy domowej i podejmowania interwencji i jest to tendencja wzrostowa w ostatnich latach (2018 – 89,7%; 2015 – 80%; 2011 – 75%).

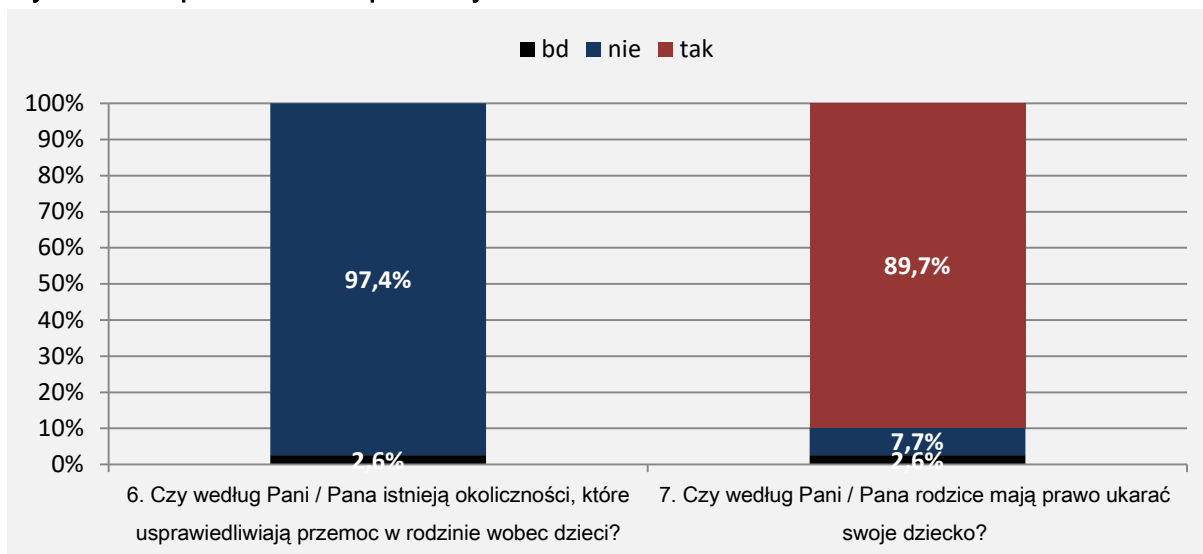
Wykres 10. Samoocena nauczycieli własnej wiedzy i umiejętności w obszarze przeciwdziałania przemocy.

Żaden z pedagogów nie znajduje usprawiedliwienia dla przemocy wobec dzieci. Dziewięcioro na dziesięcioro nauczycieli uważa, że rodzice mają prawo ukarać swoje dziecko (2015 – 82%). Kara powinna być adekwatna do czynu oraz stosowana konsekwentnie, na podstawie wcześniej ustalonych

reguł. Kary powinny skupiać się na ograniczeniu przywilejów tj. korzystanie z komputera czy kieszonkowego. Niedopuszczalne są kary cielesne.

Wykres 11. Usprawiedliwienie przemocy w rodzinie wobec dzieci oraz karanie dzieci.

WNIOSKI:

Nauczyciele spotykają się w pracy zawodowej z dziećmi dotkniętymi przemocą domową. Nie ma wiedzy, czy zdiagnozowali wszystkie dzieci z rodzin z problemem przemocy. Ogólne poczucie znajomości działań, które trzeba podjąć jest wysokie, jednak prawie połowa nauczycieli nie jest w stanie wymienić podstawowych dokumentów regulujących postępowanie w sytuacji interwencyjnej. Jeszcze mniej nauczycieli czuje się kompetentnymi w podejmowaniu działań, co potwierdza niską znajomość konkretnych wytycznych. Niezbędne jest prowadzenie szkoleń dla kadry, która sama przyznała, że potrzeba poszerzania wiedzy nauczycieli na temat przemocy domowej i podejmowania interwencji jest konieczne.

Nauczyciele rozumieją specyfikę problemu. Przemoc wobec dzieci w żadnej formie nie jest dopuszczalna, ale ustalone kary adekwatne do czynu są dopuszczalne.

WYNIKI ANKIETY PRZEPROWADZONEJ WŚRÓD RODZICÓW

Ankieta została wypełniona przez 197 rodziców, 93 kobiety i 9 mężczyzn. Brak danych dotyczących płci dotyczył 95 ankiet (48,2%). W celu porównania wyników wykorzystana została ankieta przeprowadzona wśród rodziców w 2011 i 2015 roku. Stąd też pozostawiono w treści użyte nazewnictwo pozostawiając „ofiara przemocy”, „sprawcę przemocy” i nie zastępując jej „osobą dotkniętą przemocą” oraz „osobą stosującą przemoc”. Odpowiedzi rodziców dotyczyły stwierdzenia,

czy zgadzają się bądź nie zgadzają z podanymi 13 stwierdzeniami. Zarejestrowano braki odpowiedzi na konkretne pytania w 0,5% - 2,5% ankiet, wyjątkiem było pytanie nr 7, gdzie w 13,7% ankiet nie udzielono odpowiedzi.

Tabela 5. Rozkład odpowiedzi rodziców.

L.p.	stwierdzenie	zgadzam się	nie zgadzam się	trudno powiedzieć
1.	Zjawisko przemocy w rodzinie dotyczy różnych rodzin, a nie tylko środowisk patologicznych i z marginesu społecznego.	87,3%	5,1%	5,6%
2.	O przemocy można mówić tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele ofiary np. siniaki, rany, itp.	4,1%	91,4%	4,1%
3.	Wiele rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie nie otrzymuje potrzebnej im pomocy.	67,0%	7,1%	25,9%
4.	Obrażanie dziecka, wyzwiska, to normalna rzecz w życiu rodziny.	2,5%	91,9%	5,1%
5.	Istnieją okoliczności, które usprawiedliwiają przemoc w rodzinie wobec dzieci.	3,6%	87,3%	8,6%
6.	Prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie.	54,3%	7,6%	36,0%
7.	Ofiary przemocy w rodzinie akceptują swoją sytuację.	25,4%	19,3%	41,6%
8.	Rodzice mają prawo ukarać swoje dziecko laniem.	5,1%	82,2%	11,7%
9.	Ofiarom przemocy w rodzinie nie warto pomagać – i tak wrócą do sprawcy.	3,6%	77,2%	18,3%
10.	Przemoc w rodzinie to wyolbrzymiony problem – kłótnie, rękoczynny zdarzają się w każdym domu.	1,5%	86,8%	11,7%
11.	Pogróżki i zastraszanie nie świadczą o przemocy.	5,6%	82,2%	9,6%
12.	Szarpanie czy popychanie to jeszcze nie przejawy przemocy w rodzinie.	4,1%	82,7%	12,7%
13.	Jeśli ofiara przemocy w rodzinie sama nie poprosi o pomoc, to nikt nie powinien wtrącać się w to, co dzieje się w tym domu.	1,5%	85,3%	12,7%

Odpowiedzi rodziców są w miarę stabilne na przestrzeni lat.

O ogólną charakterystykę problemu przemocy zapytano w 6 punktach ankiety. Stwierdzenie, iż przemoc jako zjawisko dotyczy różnych rodzin, nie tylko rodzin z marginesu społecznego poparło 88%

i procent ten jest taki sam jak w latach poprzednich. Spadł odsetek rodziców, którzy przemoc utożsamiają z przemocą fizyczną tj. siniakami, ranami na ciele z 13,2 do 4,1% i wzrosło osób, które nie zgadzają się z tym stwierdzeniem (z 84 do 91,4%). Mniej osób (spadek do 2,5%, o 2,2%) zgadza się, że obrażanie dziecka, wyzwiska, to normalna rzecz w życiu rodziny przy prawie wszystkich osobach (91,9%), dla których ta sytuacja nie jest normą. Ponadto, na uwagę zasługuje fakt, iż wzrósł o 8,1% (do 86,8%) odsetek osób, które nie zgadzają się, że przemoc w rodzinie to wyolbrzymiony problem – kłótnie, rękoczynny zdarzają się w każdym domu i regularny spadek odsetka osób nie zgadzających się (2011 – 11%, 2015 – 5,7%, 2018 – 1,5%). Nadal tylko osiem na dziesięć osób nie zgadza się, że pogrożki i zastraszanie nie świadczą o przemocy oraz że szarpanie czy popychanie to jeszcze nie przejawy przemocy w rodzinie. Pozostałe osoby często nie mają zdania w tym zakresie, co może świadczyć o ich niedostatecznej wiedzy.

W ankiecie ujęto 2 pytania dotyczące postawy wobec przemocy oraz stosowania kar cielesnych. Rodzice nie zgadzają się, że istnieją okoliczności, które usprawiedliwiają przemoc w rodzinie wobec dzieci (87,3%, 2015 – 88,7%), ale obserwowany jest dalszy spadek odsetka osób (z 12% w 2011 do przez 5,2% w 2015 do 3,6% w 2018 roku), które zgadzają się, że przemoc można usprawiedliwić. Coraz więcej rodziców nie zgadza się, że rodzice mogą ukarać swoje dziecko laniem (2011 – 11%, 2015 – 8,5%, 2018 – 5,1%). Co ważne, wzrósł odsetek osób nie akceptujących kar cielesnych (2011 – 77%, 2015 – 78,2%, 2018 – 82,2%).

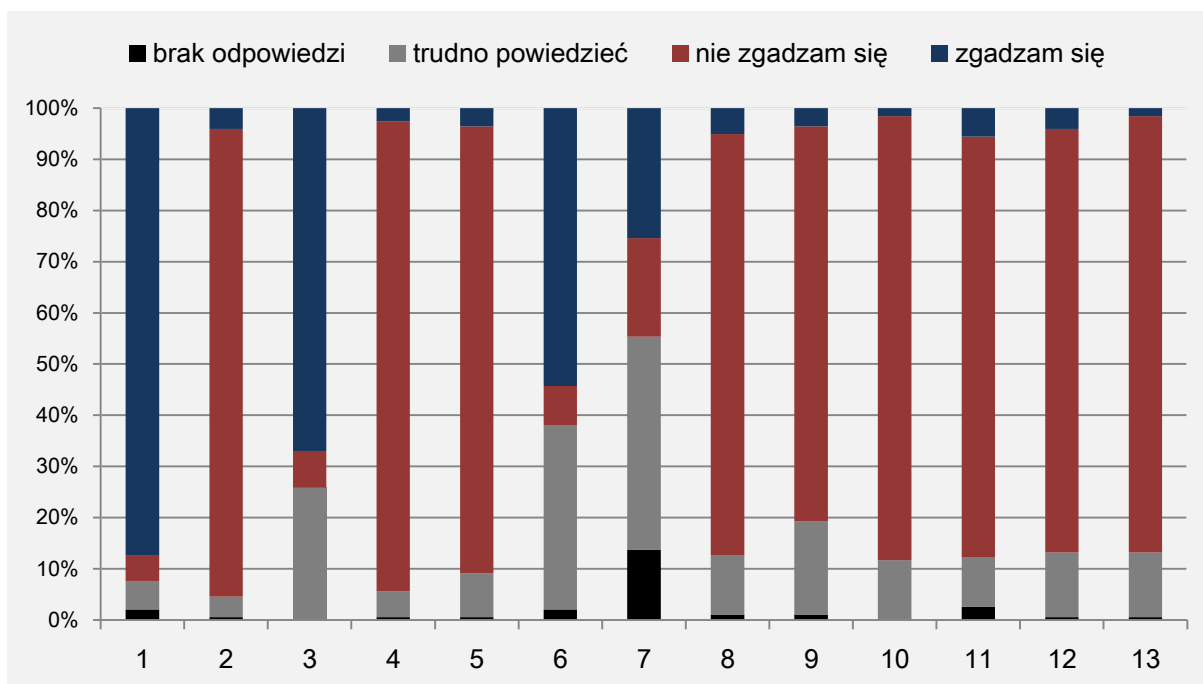
Kolejnym obszarem objętym badaniem była opinia dotycząca osób dotkniętych przemocą. Co czwarty ankietowany zgadza się, że ofiara przemocy w rodzinie akceptuje swoją sytuację. Co piąty nie zgadza się. Jednak około 40% nie ma zdania, co jest zrozumiałe ze względu na brak możliwości oceny skomplikowanych relacji rodzinnych i oceny psychologicznych procesów ofiary. W dalszym ciągu spada odsetek osób, które uważają, że nie warto pomagać ofiarom przemocy – i tak wrócą do sprawcy (z 8% w 2011 roku do 3,6% w 2018 roku). Niestety wzrósł odsetek osób niezdecydowanych (z 14,4 w 2015 do 18,3 w 2018). Pozytywną zmianę widać także w podejściu do stwierdzenia, iż jeśli ofiara przemocy w rodzinie sama nie poprosi o pomoc, to nikt nie powinien wtrącać się w to, co dzieje się w domu – tylko 1,5% ankietowanych zgadza się ze stwierdzeniem (spadek o 4,6%). 85,3% badanych rodziców (2015 – 86,3%, 2011 – 79%) nie zgadza się, by pozostawić osobę doświadczającą przemocy samą.

Dwa pytania w kwestionariuszu odnoszą się ogólnie do systemu przeciwdziałania przemocy w Polsce. Połowa rodziców zgadza się, że prawo w Polsce w niedostatecznym stopniu chroni ofiary przemocy w rodzinie (2015 – 68,4%). Pomimo znacznego spadku osób zgadzających się z tym stwierdzeniem, wzrósł odsetek osób nie potrafiących jednoznacznie się określić z 22,2% do 36%. Taka sama tendencja jest zauważalna w ocenie stwierdzenia, że wiele rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie nie

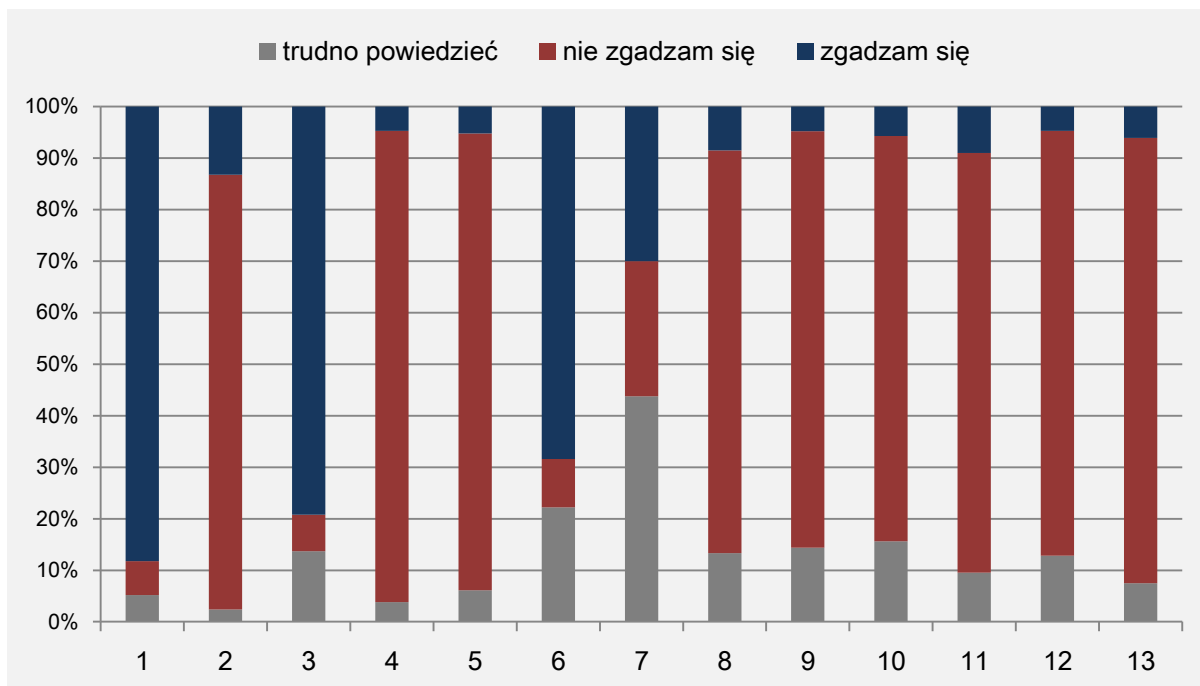
otrzymuje potrzebnej im pomocy – ankietowani zgadzający się z tym stwierdzeniem niejako przenieśli się do odpowiedzi trudno powiedzieć (25,9%). Może to świadczyć o świadomości, że prawo przeciwdziałające przemocy istnieje w Polsce, jednak trudno jest ankietowanym stwierdzić, na ile skutecznie ono działa.

Zmiany w rozkładzie odpowiedzi rodziców w latach 2015 i 2018 obrazują wykresy zgodnie z numeracją w Tabeli 5.

Wykres 12. Rozkład odpowiedzi rodziców w 2018 roku

Wykres 13. Rozkład odpowiedzi rodziców w 2015 roku

WNIOSKI:

Przemoc jest zjawiskiem występującym we wszystkich środowiskach. Rosnący odsetek rodziców uważających, że rękoczynny, wyzwiska, pogroźki, zastraszania oraz popychanie i szarpanie za przemoc wskazuje na wzrastającą świadomość w zakresie przemocy.

Postawa wobec przemocy również staje się coraz bardziej jednoznaczna – nie ma akceptacji wśród rodziców stosowania przemocy, w tym kar cielesnych.

Kwestia pomocy osobie dotkniętej przemocą jest trudna do oceny, ponieważ można podejrzewać, iż rodzice mogą przypuszczać, jak ofiara reaguje. Badani są jednakże mniej jednoznaczni względem oceny prawa w tym zakresie. Stosunkowo mało rodziców oceniło prawo w Polsce jako chroniące ofiary. Często rodzice wskazywali na niedostateczne wsparcie rodziny borykającej się z problemem przemocy. Wysoka świadomość rodziców potrzeby niesienia pomocy ofiarom świadczy o wiedzy, iż trzeba zapewnić wsparcie.

Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym spotkań ze specjalistami, skierowanych do rodziców dotyczących przemocy, form przemocy, objawów stosowania przemocy, konsekwencji, jakie niesie przemoc w życiu doświadczających przemocy, mitów dotyczących zjawiska jest głęboko uzasadnione. Równoległe, prowadzić zajęcia w zakresie rozwoju kompetencji wychowawczych rodziców celem wzmocnienia i utrwalania pozytywnych relacji w rodzinie. Na uwagę zasługuje także podejście do reagowania na występującą przemoc i niezbędną reakcją świadków przemocy, którzy zobowiązani są

do informowania o niej. W tym celu należy prowadzić działania edukacyjne w zakresie obowiązującego prawa wraz z pełną informacją dotyczącą działającego systemu w Gminie.

V. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Określenie mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie pozwoli na opracowanie potrzeb i oczekiwań do właściwego realizowania Programu, a w szczególności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1) dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie 2) organizowanie przez Urząd Gminy szkoleń/spotkań dla osób z instytucji „pomocowych” 3) coraz lepsza komunikacja między instytucjami 4) rozwój poradnictwa dla osób uwikłanych w przemoc 5) zatrudnienie psychologa w GOPS 6) organizacja Szkoły dla Rodziców na terenie gminy Kwidzyn 7) coraz większy profesjonalizm osób zajmujących się problemem przeciwdziałania przemocy 8) programy profilaktyczne realizowane przez szkoły 9) dostępność usług asystenta rodziny 10) dysponowanie pomieszczeniami do spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych służącymi do rozmów ze stronami przemocy domowej 11) włączanie się w kampanie przeciw przemocy w rodzinie 12) dobra współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym tj. z „Klubem Abstynenta” w Kwidzynie, Przychodnią Leczenia Uzależnień w Kwidzynie 13) sprawnie funkcjonujący gminny system 	<ol style="list-style-type: none"> 1) niewystarczające upowszechnienie informacji o problemie przemocy w rodzinie oraz instytucjach działających na rzecz rodzin dotkniętych przemocą 2) niewystarczająca ilość kampanii informacyjnych, akcji społecznych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie 3) brak na terenie powiatu kwidzyńskiego całodobowego ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy, 4) niewystarczająco rozwinięty system współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, policja, pomoc społeczna, oświata, służba zdrowia) 5) zbyt mała ilość szkoleń interdyscyplinarnych dla wszystkich instytucji odpowiedzialnych za problem 6) niewystarczająco drożny system przepływu informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji i organizacji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie 7) małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie 8) zbyt mała świadomość sprawców o konsekwencjach swoich działań 9) niewystarczająca liczba dzielnicowych na terenie Gminy Kwidzyn

<p>przeciwdziałania problemom alkoholowym</p> <p>14) posiadanie przez Gminę Kwidzyn Gminnej Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych na lata 2016 – 2020, uwzględniającej problem przemocy w rodzinie</p> <p>15) umiejętność wykorzystania istniejącego potencjału w realizacji zadań z zakresu problematyki przemocy w rodzinie</p> <p>16) istnienie podmiotów dysponujących pracownikami pierwszego kontaktu, stanowiących źródło informacji o faktach przemocy w rodzinie (m.in. pracownicy socjalni, dzielnicowi, pedagodzy szkolni)</p> <p>17) dobra lokalizacja gminy Kwidzyn względem zasobów miasta</p>	<p>10) słabo rozwinięta sieć poradnictwa specjalistycznego spowodowana głównie brakiem środków na zatrudnienie specjalistów pracujących z osobami uwikłanymi w przemoc</p> <p>11) brak działań informacyjno- profilaktycznych dotyczących problemu przemocy w rodzinie adresowanych do seniorów, osób niepełnosprawnych i ich opiekunów</p> <p>12) brak świetlic socjoterapeutycznych</p> <p>13) niewystarczająca ilość oferty pomocowej dla dzieci osób doświadczających przemocy w rodzinie</p> <p>14) brak etatów i środków finansowych na realizację działań z zakresu przeciwdziałania przemocy</p> <p>15) niski poziom zrozumienia i niewiedza władz/ zwierzchników dotycząca podejmowanych działań w obszarze przeciwdziałania przemocy</p> <p>16) niewystarczające środki finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie</p> <p>17) przekazywanie zadań dla samorządów bez zabezpieczenia finansowego</p>
--	---

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1) rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń i zapobiegania przemocy w rodzinie 2) zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie 3) stosowanie procedury „Niebieskie Karty” przez wszystkie instytucje i służby do tego uprawnione 4) ścisła współpraca podmiotów, których przedstawiciele powołani zostali do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego 5) popieranie działań przez społeczeństwo podejmowanych przez instytucje na rzecz rodzin dotkniętych przemocą 6) rozwój systemu informacji z zakresu profilaktyki i wsparcia rodzin 7) prowadzenie licznych akcji edukacyjno – informacyjnych, kampanii wpływających na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej 8) realizacja programów profilaktycznych umożliwiających rodzinie dotkniętej przemocą lub inną sytuacją kryzysową przezwycięzenie trudności 9) oferta szkoleniowa dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie wspierających rodziny problemowe 10) ujednoczenie systemu reagowania w sytuacji kryzysowej w placówkach oświatowych 11) coraz więcej informacji w mediach nt. problemu społecznego, jakim jest przemoc w rodzinie 12) zmniejszenie przyzwolenia społecznego na stosowanie przemocy wobec bliskich 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wzrost patologii społecznych 2) problem ubóstwa bezrobocia czynnikiem sprzyjającym przemocy 3) problemy alkoholowe członków rodzin 4) nieskuteczne formy przymusowego leczenia 5) pojawiające się nowe źródła uzależnień 6) negatywne wzorce zachowań społecznych 7) bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów 8) niewydolność opiekuńczo – wychowawcza rodzin, nieumiejętność opiekowania się dziećmi oraz niski poziom wykształcenia, 9) brak wyzwań dla młodzieży i aktywnych form służących własnemu rozwojowi 10) osamotnienie rodzin zagrożonych przemocą i brak motywacji do pozyskiwania wsparcia 11) stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej 12) nie ujawnianie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy 13) częste zmiany uregulowań prawnych dotyczących pomocy rodzinie 14) brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy 15) poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc 16) problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie agresora 17) niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym

WNIOSKI:

1. Ciągłe niewystarczająca świadomość i wiedza społeczeństwa lokalnego na temat zjawiska przemocy domowej.
2. Konieczność ciągłego aktualizowania procedur pozwalających na skoordynowane reagowanie odpowiednich instytucji i służb w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa rodziny na skutek przemocy.
3. Niewystarczające wsparcie dla osób doświadczających przemocy.
4. Zbyt niskie środki finansowe na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

VI. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Program skierowany jest do osób doświadczających przemocy, do osób podejrzanych o stosowanie przemocy, przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz przedstawicieli władz samorządowych i społeczności lokalnej Gminy Kwidzyn.

Do realizacji Programu i podejmowania działań zmierzających do stworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy są włączeni: Wójt Gminy Kwidzyn, pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów społecznych, radni, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kwidzynie, Komenda Powiatowa Policji w Kwidzynie, Prokuratura i Sąd Rejonowy w Kwidzynie wraz z Zespołem Kuratorów Sądowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja funkcjonujące na terenie Gminy Kwidzyn, Gminny Ośrodek Kultury w Kwidzynie, Biblioteka Publiczna Gminy Kwidzyn wraz z filiami, świetlice kulturalno- oświatowe, kościoły, organizacje pozarządowe oraz osoby fizyczne i społeczność lokalna poszczególnych sołectw.

Działania podejmowane w ramach Programu odnoszą się będą do czterech podstawowych obszarów:

- 1) **profilaktyki** – promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych, kształtowanie stylu życia bez przemocy;
- 2) **edukacji** – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków oraz możliwości pomocy, działania korekcyjno-edukacyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) **interwencji** – przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja sprawców, podjęcie środków

prawnych wobec sprawców;

- 4) **wspierania** – przeciwdziałanie izolacji społecznej ofiar, poczuciu osamotnienia i bezradności, uświadomienia praw i możliwości rozwiązania problemu przemocy, udzielenie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, terapeutycznej, prawnej i socjalnej.

Przewiduje się następujące efekty realizacji Programu:

- 1) zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie,
- 2) spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie,
- 3) zwiększenie liczby przypadków ujawnionych,
- 4) szybsza i bardziej skuteczna pomoc dla osób doświadczających przemocy,
- 5) podniesienie kompetencji osób udzielających pomocy,
- 6) usprawnienie, udrożnienie procedur realizowanych przez poszczególne instytucje w procesie przeciwdziałania przemocy a w szczególności ratujących zdrowie i życie,
- 7) zwiększenie wśród społeczności lokalnej poczucia sprawiedliwości i nieuchronnej prawnej odpowiedzialności za znęcanie się nad rodziną.

VII. CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE PROGRAMU

Celem Programu jest stworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Kwidzyn, obejmującego następujące obszary działania:

- 1) profilaktykę i edukację w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) wsparcie dla osób doznających przemocy oraz oddziaływania ukierunkowane na sprawców przemocy,
- 3) usprawnienie działającego systemu wsparcia dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie.

Wyłoniono następujące cele Programu:

I Cel strategiczny
Podnoszenie świadomości społecznej i kształtowanie konstruktywnych postaw
wobec zjawiska przemocy w rodzinie

Cele operacyjne:

1. Zmiana postaw wobec zjawiska przemocy, niwelowanie mitów i stereotypów związanych z przemocą w rodzinie

Kierunki działań:

- 1.1 Prowadzenie cyklicznych kampanii informacyjno – edukacyjnych (lokalna prasa, Internet, ulotki, broszury) na temat przemocy, możliwości przeciwdziałania przemocy oraz obowiązujących w tym zakresie przepisach i procedurach
- 1.2 Realizacja programów profilaktycznych, oddziaływań prewencyjnych adresowanych do rodziców oraz dzieci i młodzieży szkolnej
- 1.3 Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych mających na celu uwrażliwienie i zwrócenie uwagi na temat przemocy wobec seniorów i osób niepełnosprawnych
- 1.4 Umieszczanie na stronach internetowych i tablicach ogłoszeniowych informacji o instytucjach udzielających wsparcia dla osób doświadczających przemocy i podejrzanych o stosowanie przemocy

2. Poprawa relacji w rodzinach poprzez zwiększenie kompetencji interpersonalnych, opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.

Kierunki działań:

- 2.1 Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktyczno – edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców dotyczących prawidłowego funkcjonowania członków rodziny w środowisku rodzinnym opartym na miłości, wzajemnym wsparciu i szacunku
- 2.2 Dofinansowywanie szkolnych programów profilaktycznych dotyczących zapobiegania zjawiskom patologicznym, w tym przemocy w rodzinie skierowanych do dzieci i młodzieży
- 2.3 Organizowanie warsztatów oraz szkół dla rodziców podnoszących ich kompetencje opiekuńczo – wychowawcze
- 2.4 Organizowanie warsztatów dla pracowników DPS i opiekunów osób zależnych nt. uwrażliwiania na problem przemocy i sposobów przeciwdziałania temu zjawisku
- 2.5 Organizowanie akcji informacyjno-profilaktycznych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie adresowanych do seniorów
- 2.6 Objęcie pracą socjalną rodzin dotkniętych problemem przemocy

- 2.7 Organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu mających na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań
- 2.8 Utworzenie placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie specjalistycznej

II Cel strategiczny

Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy

Cele Operacyjne:

1. Ochrona osób doświadczających przemocy domowej

Kierunki działań:

- 1.1 Realizacja działań interwencyjnych w ramach procedury „Niebieskie Karty”
- 1.2 Planowanie działań postinterwencyjnych i pomocy w ramach pracy grup roboczych
- 1.3 Profesjonalizacja działań w ramach interwencji związanych z odebraniem dziecka i ochrony dziecka w działaniach interwencyjnych
- 1.4 Wspieranie osób doświadczających przemocy do podjęcia procedur prawnych przeciwko sprawcy przemocy

2. Udostępnienie specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

- 2.1 Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, prawnego, psychologicznego)
- 2.2 Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie
- 2.3 Zabezpieczenie potrzeb socjalnych rodziny z problemem przemocy
- 2.4 Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla dzieci ze środowisk dotkniętych przemocą
- 2.5 Udzielanie informacji o możliwościach działań w sytuacji przemocy i miejscach pomocy
- 2.6 Prowadzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz sesji indywidualnych

3. Stosowanie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy

Kierunki działań:

- 3.1 Prowadzenie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy
- 3.2 Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z rodzicami i opiekunami stosującymi przemoc wobec dzieci

III Cel strategiczny

Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy, w celu budowania spójnego systemu pomagania

Cele operacyjne:

1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

- 1.1 Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiaru problemu przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego
- 1.2 Przygotowywanie raportów o przemocy w rodzinie, zasobach środowiska lokalnego oraz potrzebach szkoleniowych

2. Usprawnianie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

- 2.1 Aktualizowanie zasad postępowania w udzielaniu kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy poprzez bieżące określanie kompetencji poszczególnych uczestników systemu i wypracowanie jasnych strategii ich działań
- 2.2 Dbanie o wysokie standardy udzielania pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie
- 2.3 Organizowanie i dofinansowywanie specjalistycznych szkoleń i konferencji dla przedstawicieli instytucji i służb współtworzących system m.in. pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji, nauczycieli, pedagogów i psychologów, kuratorów sądowych, pracowników służby zdrowia, członków GKRPA i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego
- 2.4 Wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy instytucjami i służbami zajmującymi się w gminie przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie
- 2.5 Prowadzenie pracy socjalnej w oparciu o elementy nowych metod i form

Przyjęte cele realizowane będą w oparciu o Harmonogram realizacji zadań. Stopień osiągnięcia wyznaczonych celów uzależniony będzie od zaangażowania podmiotów systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych w budżecie gminy na te cele.

I Cel strategiczny

Podnoszenie świadomości społecznej i kształtowanie konstruktywnych postaw wobec zjawiska przemocy w rodzinie

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>1. Zmiana postaw wobec zjawiska przemocy, niwelowanie mitów i stereotypów związanych z przemocą w rodzinie</p>	<p>1.1. Prowadzenie cyklicznych kampanii informacyjno – edukacyjnych (lokalna prasa, Internet, ulotki, broszury) na temat przemocy, możliwości przeciwdziałania przemocy oraz obowiązujących w tym zakresie przepisach i procedurach</p> <p>1.2. Realizacja programów profilaktycznych, oddziaływań prewencyjnych adresowanych do rodziców oraz dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>1.3. Prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych mających na celu uwrażliwienie i zwrócenie uwagi na temat przemocy wobec seniorów i osób niepełnosprawnych</p> <p>1.4. Umieszczanie na stronach internetowych i tablicach ogłoszeniowych informacji o instytucjach udzielających wsparcia dla osób doświadczających przemocy i podejrzanych o stosowanie przemocy</p>	<p>Pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów społecznych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny placówki oświatowe GOPS Komenda Powiatowa Policji Kuratorzy Sądowi</p>	<p>2019 – 2021</p>	<p>- liczba przeprowadzonych kampanii - liczba osób objętych programami profilaktycznymi</p>	<p>- środki własne - środki z programów zewnętrznych</p>

I Cel strategiczny					
Podnoszenie świadomości społecznej i kształtowanie konstruktywnych postaw wobec zjawiska przemocy w rodzinie					
CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>2. Poprawa relacji w rodzinach poprzez zwiększenie kompetencji interpersonalnych, opiekuńczych i wychowawczych rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą</p>	<p>2.1. Opracowywanie i wdrażanie programów profilaktyczno – edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców dotyczących prawidłowego funkcjonowania członków rodziny w środowisku rodzinnym opartym na miłości, wzajemnym wsparciu i szacunku</p> <p>2.2. Dofinansowywanie szkolnych programów profilaktycznych dotyczących zapobiegania zjawiskom patologicznym, w tym przemocy w rodzinie skierowanych do dzieci i młodzieży</p> <p>2.3. Organizowanie warsztatów oraz szkół dla rodziców podnoszących ich kompetencje opiekuńczo – wychowawcze</p> <p>2.4. Organizowanie warsztatów dla pracowników DPS i opiekunów osób zależnych nt. uwrażliwiania na problem przemocy i sposobów przeciwdziałania temu zjawisku</p> <p>2.5. Organizowanie akcji informacyjno-profilaktycznych dotyczących problematyki przemocy w rodzinie adresowanych do seniorów</p> <p>2.6. Objęcie pracą socjalną rodzin dotkniętych problemem przemocy</p> <p>2.7. Organizowanie różnych form spędzania wolnego czasu mających na celu kształtowanie właściwych postaw i zachowań</p> <p>2.8. Utworzenie placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie specjalistycznej</p>	<p>Wójt Gminy Kwidzyn Pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów społecznych placówki oświatowe GOPS</p>	<p>2019 – 2021</p>	<p>- liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi</p> <p>- liczba środowisk objętych pracą socjalną</p> <p>- liczba dzieci objętych różnymi formami spędzania czasu wolnego</p>	<p>- środki własne</p> <p>- środki z programów zewnętrznych</p>

II Cel strategiczny					
Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy					
CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1. Ochrona osób doświadczających przemocy w rodzinie	1.1. Realizacja działań interwencyjnych w ramach procedury „Niebieskie Karty” 1.2. Planowanie działań postinterwencyjnych i pomocy w ramach pracy grup roboczych 1.3. Profesjonalizacja działań w ramach interwencji związanych z odebraniem dziecka i ochrona dziecka w działaniach interwencyjnych 1.4. Wspieranie osób doświadczających przemocy do podjęcia procedur prawnych przeciwko sprawcy przemocy	Zespół Interdyscyplinarny Grupy Robocze GOPS Komenda Powiatowa Policji, OIK Kwidzyn organizacje pozarządowe	2019-2021	- liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” - liczba powołanych Grup Roboczych - opracowana dokumentacja dotycząca procedury zabezpieczania dzieci	- środki własne - środki z programów zewnętrznych
2. Udostępnienie specjalistycznej pomocy osobom doświadczających przemocy w rodzinie	2.1. Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (socjalnego, prawnego, psychologicznego) 2.2. Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy w rodzinie 2.3. Zabezpieczenie potrzeb socjalnych rodziny z problemem przemocy 2.4. Zapewnienie specjalistycznego wsparcia dla dzieci ze środowisk dotkniętych przemocą 2.5. Udzielanie informacji o możliwościach działań w sytuacji przemocy i miejscach pomocy 2.6. Prowadzenie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie oraz sesji indywidualnych	Zespół Interdyscyplinarny Grupy Robocze OIK Kwidzyn GOPS GKRPA placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2019-2021	- liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym - liczba dzieci objętych specjalistycznym wsparciem - liczba utworzonych grup wsparcia	- środki własne - środki z programów zewnętrznych

II Cel strategiczny					
Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin z problemem przemocy					
CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
3. Stosowanie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy	3.1. Prowadzenie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy 3.2. Prowadzenie rozmów interwencyjno – motywacyjnych z rodzicami i opiekunami stosującymi przemoc wobec dzieci	Przychodnia Leczenia Uzależnień w Kwidzynie OIK Kwidzyn placówki oświatowe	2019-2021	- liczba zrealizowanych programów, - liczba sprawców biorących udział w programach, - liczba przeprowadzonych programów - liczba uczestników rozmów	- środki własne - środki z programów zewnętrznych

III Cel strategiczny

Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy, w celu budowania spójnego systemu pomagania

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie</p>	<p>1.1. Zbieranie i uaktualnianie informacji na temat rozmiaru problemu przemocy w rodzinie oraz zasobów środowiska lokalnego</p> <p>1.2. Przygotowywanie raportów o przemocy w rodzinie, zasobach środowiska lokalnego oraz potrzebach szkoleniowych</p>	<p>Pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów społecznych Gminny Zespół Interdyscyplinarny</p>	<p>2019-2021</p>	<p>- liczba raportów - sporządzona diagnoza - ustalone zasoby instytucjonalne i kadrowe</p>	<p>- środki własne - środki z programów zewnętrznych</p>

III Cel strategiczny

Profesjonalizacja działań w obszarze profilaktyki, interwencji i pomocy rodzinie z problemem przemocy, w celu budowania spójnego systemu pomagania

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>2. Usprawnianie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</p>	<p>2.1. Aktualizowanie zasad postępowania w udzielaniu kompleksowej pomocy osobom doznającym przemocy poprzez bieżące określanie kompetencji poszczególnych uczestników systemu i wypracowanie jasnych strategii ich działań</p> <p>2.2. Dbanie o wysokie standardy udzielania pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie</p> <p>2.3. Organizowanie i dofinansowywanie specjalistycznych szkoleń i konferencji dla przedstawicieli instytucji i służb współtworzących system m.in. pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji, nauczycieli, pedagogów i psychologów, kuratorów sądowych, pracowników służby zdrowia, członków GKRPA i Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>2.4. Wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy instytucjami i służbami zajmującymi się w gminie przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie</p> <p>2.5. Prowadzenie pracy socjalnej w oparciu o elementy nowych metod i form</p>	<p>Pełnomocnik Wójta ds. rozwiązywania problemów społecznych</p> <p>Gminny Zespół Interdyscyplinarny</p> <p>GOPS Kwidzyn</p> <p>GKRPA</p> <p>Komenda Powiatowa Policji</p> <p>placówki oświatowe</p> <p>placówki służby zdrowia</p> <p>organizacje pozarządowe</p>	<p>2019-2021</p>	<p>- liczba spotkań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego</p> <p>- liczba osób objętych szkoleniami</p> <p>- ujednolicone, spójne procedury postępowania</p> <p>- liczba przeprowadzonych szkoleń</p> <p>- liczba instytucji i służb, których przedstawiciele brali udział w szkoleniach</p>	<p>- środki własne</p> <p>- środki z programów zewnętrznych</p>

VIII. MONITOROWANIE I OCENA REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku Wójtowi Gminy Kwidzyn. Pełnomocnik Wójta do spraw rozwiązywania problemów społecznych, do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Gminy Kwidzyn sprawozdanie z realizacji Programu.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program finansowany jest ze środków własnych Gminy Kwidzyn, dotacji celowych z budżetu państwa oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.